

Korrupció

Jogállamiság, gazdasági teljesítmény, közbeszerzés

Transparency International Magyarország, 2019. október 29.

Három rövid előadás

1. A korrupció jellemzői és megvalósulása
(LMÁK, „Tao.”, MNB)
2. Korrupció és gazdasági teljesítmény
3. Korrupció és közbeszerzések

1. közhatalmi kiszorítósdi

közhatalmi 'felsőház' kiépítése → fékek & ellensúlyok építménye megroppant

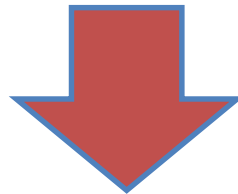
kormány hatalmát közhatalmi szereplők nem/alig korlátozzák

testre szabott törvények

gyakori alkotmánymódosítások (Alkotmány: 12, Alaptörvény: 7)

a törvények nem korlátai, hanem eszközei a hatalomgyakorlásnak → „instrumentalizált” jogalkotás

a közhatalom és az oligarchák egymás kölcsönös foglyai → „inverse state capture”

túl a jogállamon (?)

2. a korrupció főbb jellemzői

a korrupció Magyarországon

centralizált

államilag vezérelt

rendszerszintű

legalizált

tudatos elitváltás, közpénzen

törvényesített közpénzszivattyúk

letelepedési magyar államkötvények = törvényesített Alaptörvény-ellenesség

Alaptörvény 7. módosítása: Magyarországra idegen népesség nem telepíthető be

19.855 ezer migráns befogadása

Alaptörvény 38. cikk: nemzeti vagyont csak átláthatóan működő szervezetre lehet bízni

közvetítő cégek (egy kivétellel) off-shore hátterűek →
tulajdonos / végső haszonhúzó ismeretlen

letelepedési magyar államkötvények = közpénzparálás

60 milliárd forint hozamra → közvetítő cégek haszna állami pénzből
21 milliárd forint → ennyivel olcsóbb a devizakötvény
30 milliárd forint → ennyivel olcsóbb az EIB hitel

LMÁK → 1666 millió EUR állami bevétel → visszavásárlási ár: 1844 millió EUR

állam 178 millió EUR-ért „vásárol” 1666 millió EUR-t

„szokványos” devizakötvénye 66,5 millió EUR-ral olcsóbb lett volna (EIB-hitel 90 millió EUR-ral olcsóbb)

MNB: 267 milliárd forint elmatolcsyása → Magyarország GDP-jének közel 1 %-a

százmilliók haveri és családi kifizetésekre

→ VS.hu portálnak

→ könyvkiadásra

→ BankKonzult tanulmányaira

kormány: alapítványi pénzek elveszítették a közpénzjellegüket

TI: jegybank vezetői megszegték a nemzeti vagyon kezelésére vonatkozó kötelezettségeiket → feljelentés LÜ-nél → nem indul nyomozás

MNB alapítványai nem regisztráltak ajánlatkérőként és közbeszerzés nélkül költöttek

„Tao.”-támogatás {„látványcsapatsport-támogatás”}

2011-2018: 569 milliárd forint „Tao.-támogatás”

2018-ban 497,9 milliárd Tao. bevételi terv és 128,3 milliárd sportveszteség

2011-2017 közötti Tao. bevétel 13,5 %-a

2018-as Tao. bevétel 25 %-a

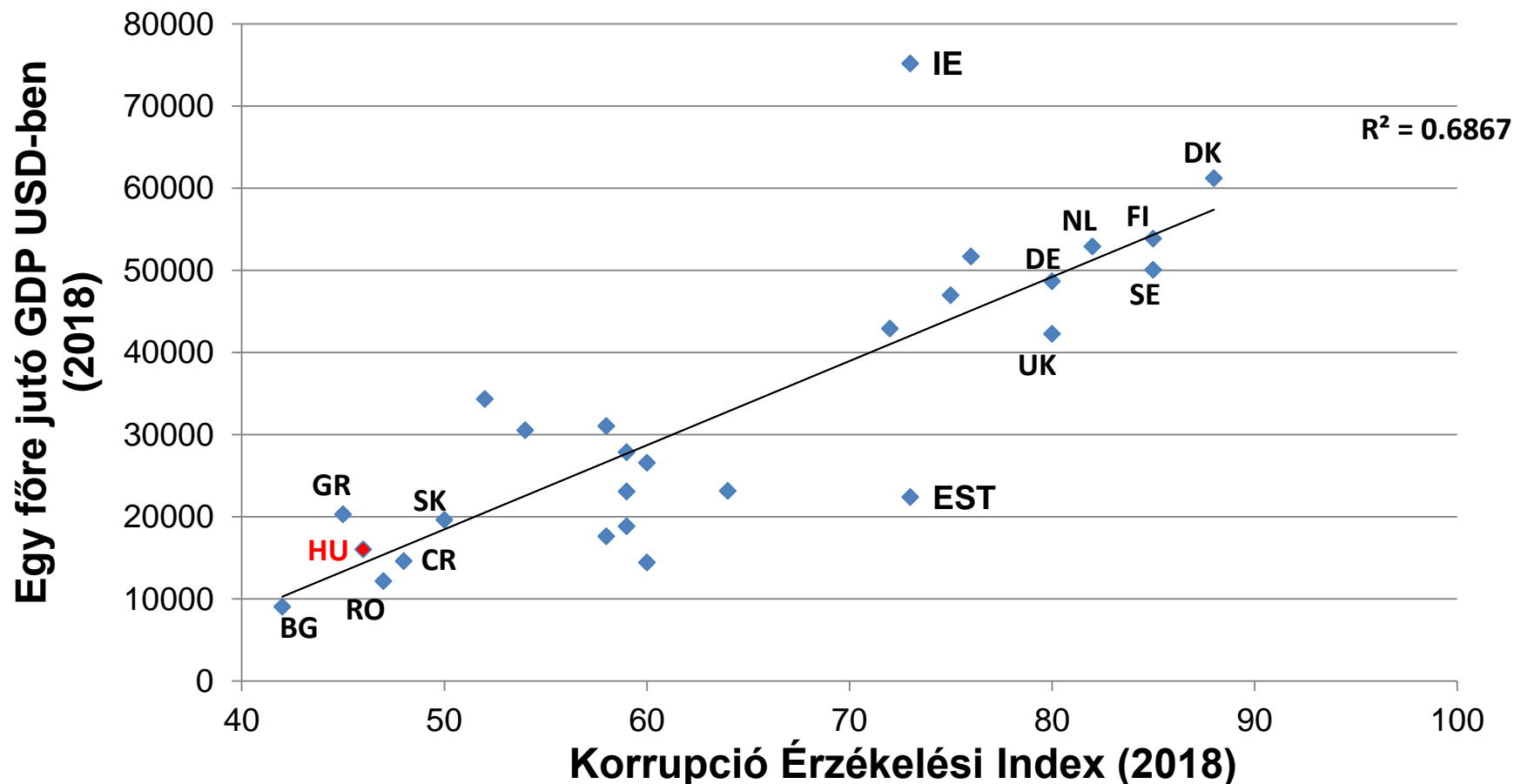
Felcsútra kb. 20 milliárd forint „Tao.-pénz” jutott

még mindig nem lehet pontosan tudni az adakozó cégek nevét

KORRUPCIÓ ÉS GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNY

korrupció és nemzeti jövedelem az EU-ban

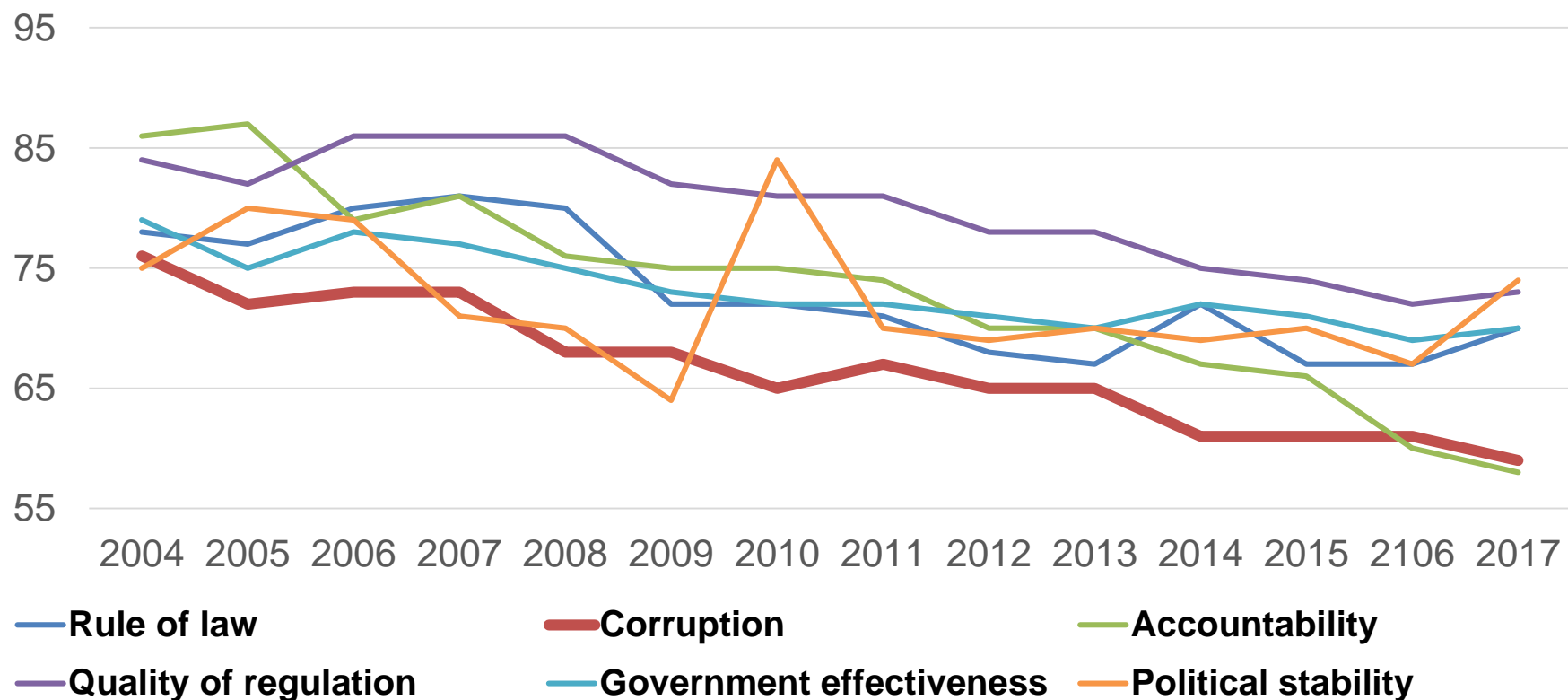

Forrás: A Transparency International és az IMF adatai alapján
a TI Magyarország számításai

Megjegyzés: Minél magasabb a Korrupció Érzékelési Index által mért pontszám, annál kisebb a korrupciós kitétség. A piros pötty jelzi Magyarország pozícióját.

Az Európai Unió tagállamai közül Luxemburgot technikai okokból kihagytuk.

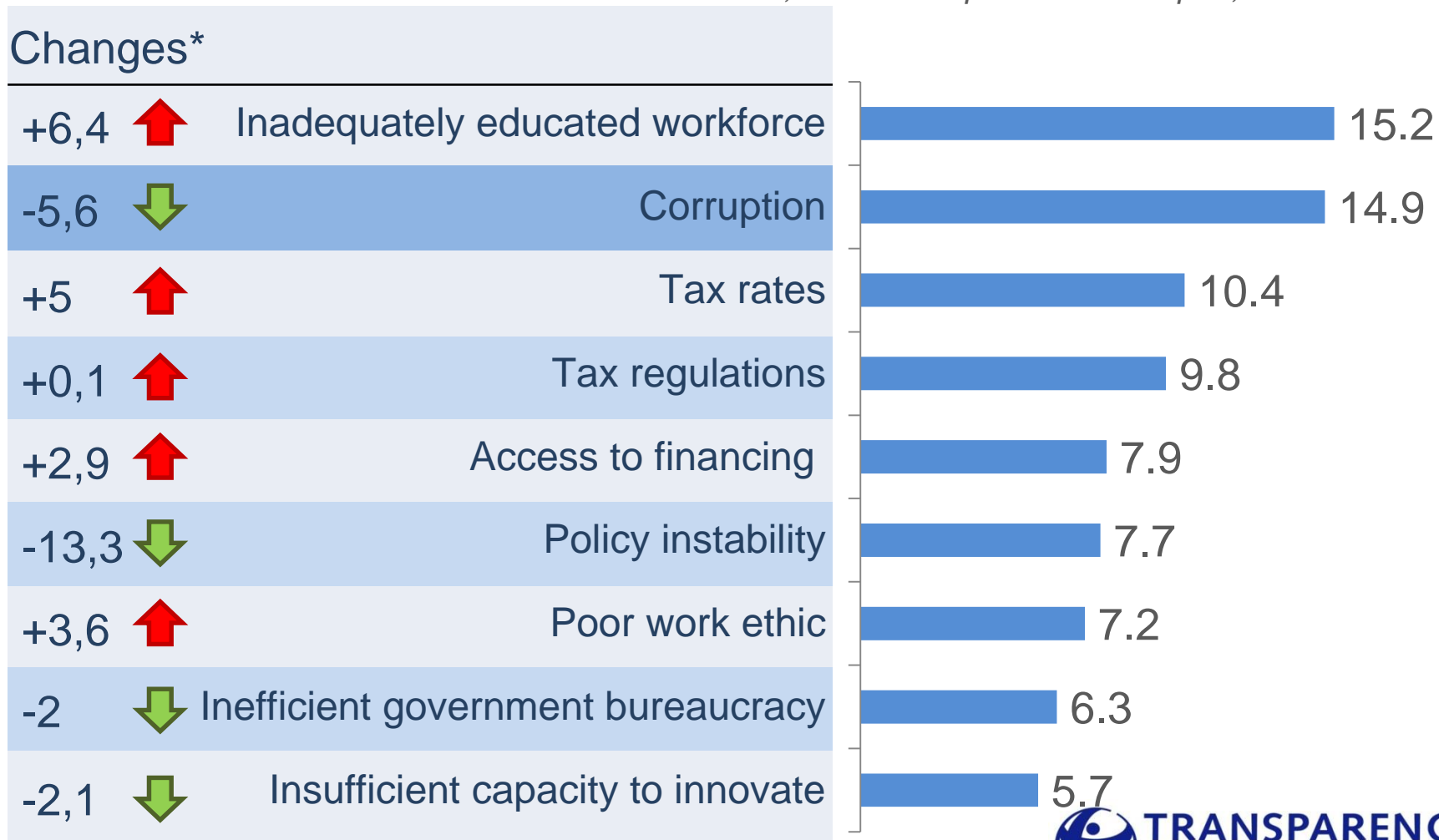
a Világbank kormányzásindikátorai, Magyarország

Forrás: WGI

a sikeres üzlet akadályai Magyarországon, WEF, 2018

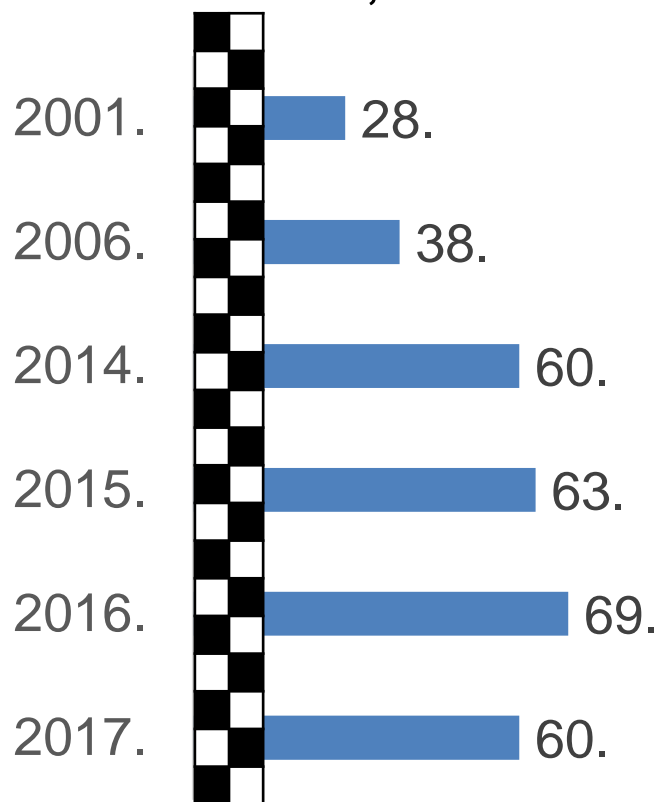
Forrás: WEF, Global Competitiveness Report, 2017-2018

* Compared to 2016-2017

már csak négy ország versenyképesebb Magyarországnál az EU-ban

Helyezés a
versenyképességi
listán, 2017

Versenyképességi pontszá- mok az EU-ban (helyezések globálisan):

1. Hollandia - 82,4 (4.)
2. Németország - 81,8 (7.)
3. Svédország - 81,2 (8.)
4. Egyesült Királyság - 81,2 (9.)
5. Dánia - 81,2 (10.)
- .
- .
- .
24. Magyarország - 65,1 (47.)
25. Bulgária - 64,9 (49.)
26. Románia - 64,4 (51.)
27. Görögország - 62,6 (59.)
28. Horvátország - 61,9 (63.)

az egyik fő bűnös az intézményrendszer...

	Bulgária	Cseho.	Horváto.	Magyaro.	Lengyelo.	Románia	Szlovákia	Szlovénia
Intézményrendszer	56,8	60,9	51,8	55,7	56,4	58,1	56,3	63,4
Infrastruktúra	71,3	83,8	78,2	80,7	81,2	71,7	78,6	78,1
IKT adaptáció	73,4	68,4	60,7	64,2	65,4	72,0	69,2	69,2
Makro. Környezet	90,0	100,0	90,0	90,0	100,0	89,7	100,0	100,0
Egészségügy	77,7	85,6	85,7	80,6	83,8	77,2	82,3	89,8
Készségek	67,9	72,9	63,5	69,0	72,1	62,5	69,9	74,9
Árupiac	55,7	57,3	53,2	52,4	58,1	55,4	52,7	61,9
Munkaerőpiac	64,6	63,3	56,0	58,6	59,9	61,6	60,7	64,5
Pénzügyi rendszer	59,6	67,6	61,9	61,5	64,1	57,0	64,4	63,8
Piacméret	54,9	64,8	50,0	62,7	74,1	65,2	58,2	48,5
Üzleti dinamika	61,9	68,7	54,6	58,1	62,0	59,7	62,8	70,1
Innovációs kapacitás	45,0	56,9	37,8	47,4	49,7	42,3	46,3	58,2

Erősségek

- Infrastruktúra
- Bankrendszer
- IKT ellátottság

Gyengeségek

- Intézmények
- Innováció
- Munkaerőpiac

Lehetőségek

- Kutatás
- Piaci kapcsolatok
- Makrogazdaság

Veszélyek

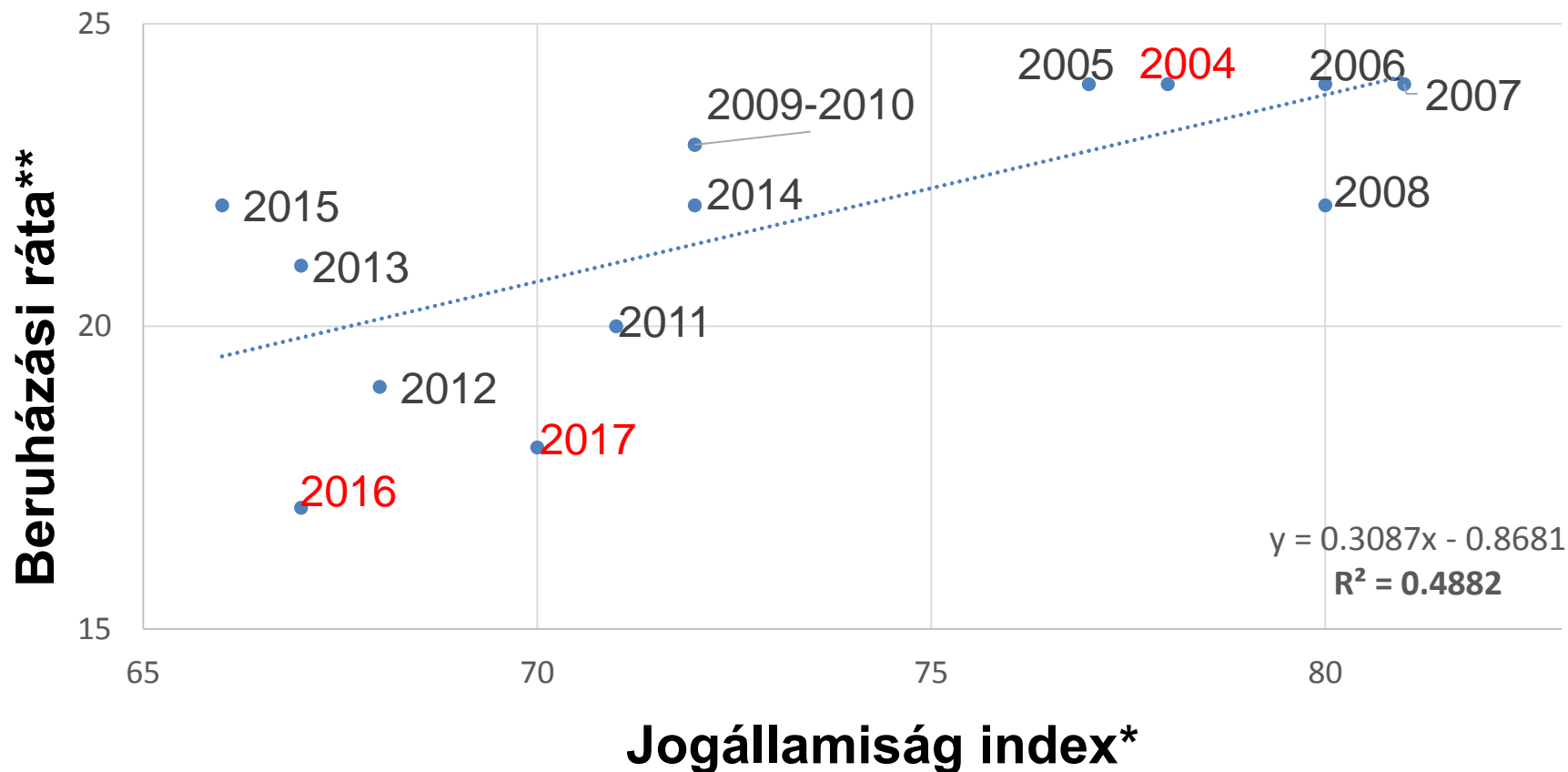
- Oktatás
- Egészségügy
- Finanszírozás

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL**

MAGYARORSZÁG

...a másik a jogállamiság eróziója, aminek következtében csökken a beruházási ráta

*1-től 100-ig terjedő skálán, ahol 1 a legrosszabb, 100 a legjobb teljesítmény

**Bruttó állóeszköz-felhalmozás a GDP arányában

Megjegyzés: A legutolsó elérhető adat 2017-es

Forrás: Eurostat, World Bank, saját számítások

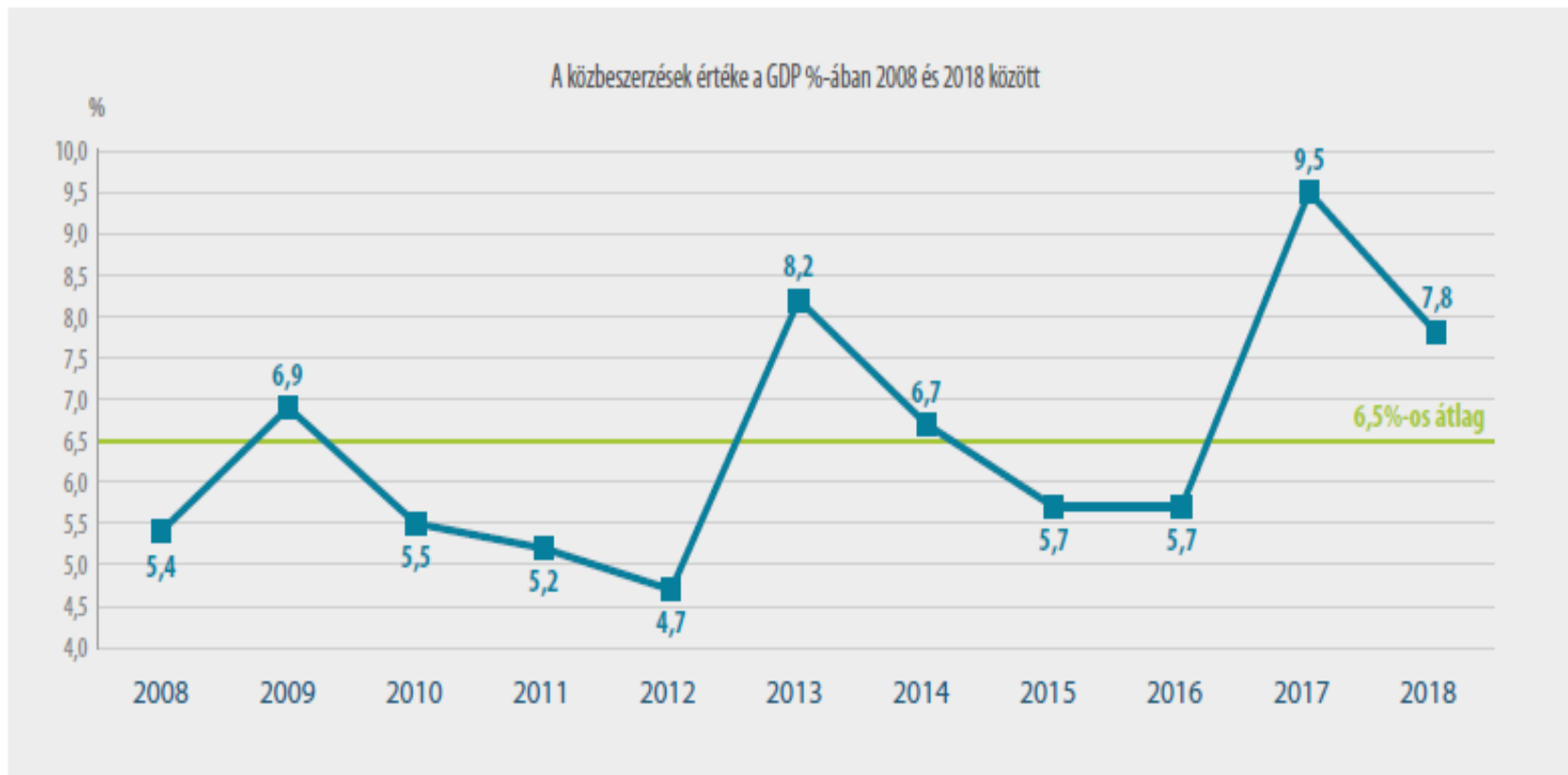
KORRUPCIÓ ÉS KÖZBESZERZÉSEK

a közbeszerzés jelentősége a gazdaságban

- a magyar közbeszerzési piac átlagosan GDP 6%-a – kb. 2.000 milliárd Ft
- a magyarországi közbeszerzések kb. 50%-át uniós forrásból finanszírozzák

Év	Közbeszerzések értéke	GDP %	Uniós társfinanszírozás
2012	1,300 mrd HUF	4,7 %	54 %
2013	2,400 mrd HUF	8,2 %	61 %
2014	2,100 mrd HUF	6,7 %	49 %
2015	1,930 mrd HUF	5,7 %	38 %
2016	2,000 mrd HUF	5,7 %	30 %
2017	3,600 mrd HUF	9,5 %	40 %
2018	3,300 mrd HUF	7,8 %	47 %

magyarországi közbeszerzések bruttó hazai termékhez viszonyított aránya 2007-2018. között (forrás: Közbeszerzési Hatóság éves beszámolója)

a közbeszerzési korrupció Magyarországon I.

- túlnyomó többségben a *szerződés előre le/kiosztása*; utána sorrend: összeférhetetlenség, csúszópénz;
- a közbeszerzések 42%-ban egyszereplős verseny zajlik (uniós értékhatár felett);
- hiányzik a verseny és az átláthatóság a közbeszerzések terén, hirdetmény nélküli közbeszerzési eljárások magas aránya;
- „szoros szerződéses kapcsolatok” az „üzleti és a politikai elit között”;
- a közbeszerzési piac koncentrációja

Európai Unió 2015-ös országjelentése
Európai Unió korrupció elleni jelentése
Nemzeti Integritási Tanulmány, 2011.

a közbeszerzési korrupció Magyarországon II.

- a korrupció miatt sérülnek a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvei;
- a közbeszerzések „átláthatóságát biztosítani hivatott szabályok alkalmazása sokszor sikertelen”;
- a pályázatok 65-75%-át szövi be korrupció;
- a korrupció 25%-kal drágítja meg a beszerzéseket, **évente kb. 400 mrd Ft veszteség (minden magyar lakosnak kb. 40.000 Ft/év!);**

Európai Unió 2015-ös országjelentése
Európai Unió korrupció elleni jelentése
Nemzeti Integritási Tanulmány, 2011.

a magyar közbeszerzési szabályozás a korrupció szempontjából

- uniós értékhatár alatti beszerzések: uniós alapelvek tiszteletben tartása;
- ún. „három-ajánlatos” – most már „négy-ajánlatos” – eljárás;
- nemzetbiztonsági beszerzések;
- jogorvoslati rendszer: jogorvoslati díjak, KDB függetlensége;
- az új uniós irányelvek további kockázatokat rejtenek magukban: pl. öntisztázás lehetősége, szerződésmódosítás új szabályai

az uniós források felhasználásával kapcsolatos rendszerszintű korrupciós kockázatok

- átlagosan évente 1.000 milliárd Ft
- forrásbőség és abszorpciós nyomás
  - ⇒ a tervezés, célok és projektek hasznossága másodlagos;
  - ⇒ pénzügyileg felültervezés;
  - ⇒ túlárazás;
  - ⇒ Kevésbé ösztönzött ellenőrzési mechanizmusok;
- a legkockázatosabb szakasz a közbeszerzés

Köszönjük a figyelmet!

közbeszerzés = elitváltás, közpénzen

közpénz egyre koncentráltabban kerül az új arisztokráciához

2013: MGTS-é a közbeszerzések 11 %-a → 264 milliárd forint

2017:

Mészáros Lőrinc → közbeszerzések 8,6 %-a → 299 milliárd forint

Szíjj László → közbeszerzések 17,5 %-a → 606,5 milliárd forint

M&Sz osztozik a közbeszerzési piac 26 %-án → 905,5 milliárd forint

2018:

Mészáros Lőrinc & family → közbeszerzések 8 %-a → 265 milliárd forint

Szíjj László → közbeszerzések 7,8 %-a → 259,5 milliárd forint

Varga Károly → közbeszerzések 3,5 %-a → 116,8 milliárd forint

M&Sz osztozik a közbeszerzési piac 20 %-án → 660 milliárd forint

(Elios-ügy: nincs itt semmi látnivaló...)